

ZESPÓŁ „0” AKTYWA TRWAŁE

Do aktywów trwałych zalicza się te aktywa jednostki, które nie mają charakteru aktywów obrotowych (art. 3 ust. 1 pkt 13 UoR), co oznacza, że są wykorzystywane w działalności przez okres dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Do aktywów trwałych zaliczamy: środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, długoterminowe aktywa finansowe, środki trwałe w budowie. Zadaniem kont zespołu „0” jest odzwierciedlenie wartości początkowej i korygujących ją odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych oraz odpisów aktualizujących wartości poszczególnych grup składników aktywów trwałych, ich stanów, przychodów i rozchodów.

Konta zespołu „0” przeznaczone są do ewidencji:

- środków trwałych,
- wartości niematerialnych i prawnych,
- długoterminowych aktywów finansowych,
- środków trwałych w budowie,
- umorzenia środków trwałych,
- umorzenia wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów aktualizujących wartość środków trwałych,
- odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych i prawnych,
- odpisów aktualizujących wartość długoterminowych aktywów finansowych,
- pozabilansowych składników majątku trwałego.

Środki trwałe

Definicje

Środki trwałe to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie użyteczności dłuższym niż jeden rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Do wprowadzenia środków trwałych do ksiąg i ujęcia w bilansie nie jest konieczne, aby środki trwałe stanowiły własność lub współwłasność. Środki trwałe oddane do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości.

Środki trwałe dzielą się na 10 grup:

- 0) grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów,
- 1) budynki i lokale, w tym spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego lub użytkowego,
- 2) obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
- 3) kotły i maszyny energetyczne,
- 4) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- 5) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,

- 6) urządzenia techniczne,
- 7) środki transportu,
- 8) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,
- 9) inwentarz żywy.

Dokumentami ewidencjonującymi stan i ruch środków trwałych są:

- dowody OT - przyjęcie środka trwałego,
- dowody OR - przyjęcie do kapitalnego remontu,
- dowody PT - przekazanie środka trwałego,
- dowody LT - likwidacja środka trwałego,
- dowody MT - zmiana miejsca użytkowania.

Dla poszczególnych momentów zmian przyjmuje się następujące daty:

- **przyjęcie środka trwałego w budowie** - datę zakończenia środka trwałego w budowie, tzn. protokolarnego przyjęcia środka do użytkowania. Jeżeli faktyczne przyjęcie do użytkowania nastąpiło wcześniej od przyjęcia protokolarnego, za datę przyjęcia środka trwałego do ewidencji uważa się datę przyjęcia protokolarnego,
- **przyjęcie środka z bezpośredniego zakupu** - datę przyjęcia do eksploatacji,
- **likwidacja** - datę zatwierdzenia protokołu likwidacji przez kierownika jednostki,
- **nieodpłatne przyjęcie lub przekazanie** - datę sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego,
- **przeszacowanie** - datę urzędowej aktualizacji wyceny środków trwałych określoną w przepisach,
- **aktualizacja** - datę dokonania odpisu aktualizującego,
- **ujawnienie niedoboru lub nadwyżki** - datę ujawnienia różnicy inwentaryzacyjnej wynikającej z protokołu komisji,
- **sprzedaż** - datę dokonania sprzedaży,
- **zmiana miejsca użytkowania** - datę protokołu odbioru przez nowego użytkownika.

Wycena

A. **W ciągu roku obrotowego** środki trwałe wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, zgodnie z postanowieniami art. 31 ust. 1 UoR. Przy czym cena nabycia obejmuje cenę zakupu powiększoną o cło - w przypadku nabycia środka trwałego z importu - oraz o niepodlegający odliczeniu podatek akcyzowy, pomniejszoną o rabaty i opust oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski. Natomiast koszt wytworzenia środka trwałego obejmuje koszty bezpośrednio wpływające na jego wartość oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich. Ponadto, wartość początkową środka trwałego powiększają koszty jego ulepszenia polegającego na przebudowie, rozbudowie, modernizacji lub rekonstrukcji i powodującego, że wartość użytkowa tego środka po zakończeniu ulepszenia przewyższa posiadaną przy przyjęciu do używania wartość użytkową, mierzoną okresem używania, zdolnością wytwórczą, jakością produktów uzyskiwanych przy pomocy ulepszonych środka trwałego, kosztami eksploatacji lub innymi miarami. Dodatkowo cenę nabycia oraz koszt wytworzenia zwiększają koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych na zakup rzeczowych aktywów trwałych (art. 28 ust. 8 UoR) do czasu ich oddania do użytkowania, takie jak:

- prowizje od kredytów i pożyczek,
- odsetki od kredytów i pożyczek,
- różnice kursowe od pożyczek i kredytów zarówno dodatnie, jak i ujemne.

W przypadku nabycia nieodpłatnego - np. w wyniku darowizny - wycena w ciągu roku obrotowego następuje według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego środka trwałego.

B. Na dzień bilansowy środki trwałe wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub wartości przeszacowanej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Okres amortyzacji podlega okresowej weryfikacji. Z przeprowadzonej weryfikacji sporządza się protokół, który zatwierdza kierownik jednostki. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym ten środek wprowadzono do ewidencji.

Rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania, a jej zakończenie nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego.

Uznając za ekonomicznie uzasadnione, stawki amortyzacyjne mogą być podwyższone lub obniżane. W tym celu kierownik jednostki podejmuje stosowne zarządzenie stanowiące uzupełnienie zarządzenia wprowadzającego zasady rachunkowości.

Stawki, okres i metody amortyzacji ustala się na dzień przyjęcia środka trwałego do ewidencji. Przy ustalaniu stawki amortyzacyjnej środków trwałych bierze się pod uwagę:

- liczbę zmian, na których pracuje dany środek trwały,
- tempo postępu techniczno-ekonomicznego,
- wydajność środka trwałego mierzona liczbą godzin jego pracy lub liczbą wytworzonych produktów albo innym stosownym miernikiem,
- prawne lub inne ograniczenia czasu używania,
- przewidywaną przy likwidacji cenę sprzedaży istotnej pozostałości po środku trwałym - tzw. wartość krańcową.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się:

- w równych ratach co miesiąc,

Metodę amortyzacji liniową stosuje się do:

- wszystkich środków trwałych,

Komputery, drukarki, monitor- zaliczamy do środków trwałych nawet jeżeli ich jednostkowa wartość początkowa jest niższa niż 10.000,- PLN, Dla tych środków trwałych stosuje się odpis amortyzacyjny w wysokości 100% od następnego miesiąca od wprowadzenia środka trwałego do użytkowania.

Przez nisko cenne składniki majątkowe długotrwałego użytkowania rozumie się przedmioty i urządzenia o wartości do kwoty 10.000,- PLN i zalicza się do materiałów oraz księguje bezpośrednio w zużycie materiałów z pominięciem ewidencji bilansowej.

Dla grup środków trwałych zbliżonych rodzajem i przeznaczeniem, takich jak:

- zbiory biblioteczne, zbiory fonoteki

ustala się odpisy amortyzacyjne w sposób uproszczony, dokonując odpisów zbiorczych.

Ustalona metoda amortyzacji pozostaje niezmienna przez cały okres użytkowania środka trwałego.

Odpis z tytułu trwałej utraty wartości

Odpisu aktualizującego powodującego możliwość zwiększenia wartości środka trwałego dokonuje się jedynie na podstawie odrębnych przepisów. Operacji dokonuje się na koncie 012 w korespondencji z kapitałem z aktualizacji wyceny. Kapitał w tej części nie może być przeznaczony do podziału.

W przypadku kiedy środek trwały przestanie być kontrolowany przez jednostkę z powodu jego planowanej likwidacji lub gdy nie przynosi spodziewanych efektów ekonomicznych, a także w przypadku zmiany technologii, ma miejsce trwała utrata wartości.

W takim przypadku dokonuje się odpisu aktualizującego. O jego wysokości decyduje kierownik jednostki, jednak nie może być ona niższa od ceny sprzedaży netto tego środka trwałego. W przypadku braku informacji co do ceny sprzedaży, należy zastosować wycenę według wartości godziwej.

Odpisów aktualizujących powodujących obniżenie wartości środka trwałego dokonuje się w korespondencji z kontem pozostałych kosztów operacyjnych.

W sytuacji gdy ustanie przyczyna, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, dokonuje się przywrócenia wartości pierwotnej środka trwałego w korespondencji z kontem pozostałych przychodów operacyjnych.

Zasady tworzenia kont analitycznych

Do konta Środki trwałe analityki na kontach tworzy się w odniesieniu do grup środków, według klasyfikacji rodzajowej środków trwałych, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz.U. 242, poz. 1622), uwzględniając zmiany w ustawie o rachunkowości.

Szczegółowe informacje o każdym środku trwałym zawierają prowadzone odrębnie:

- karty inwentarzowe poszczególnych obiektów,
- tabele umorzeniowo-amortyzacyjne,
- książka inwentarzowa,
- w zakresie gruntów i prawa wieczystego użytkowania szczegółowa informacja powinna zapewnić podział na nabyte, wniesione aportem, otrzymane na podstawie decyzji administracyjnej.

Księgi pomocnicze dla środków trwałych prowadzi się w formie tabel amortyzacyjnych oraz obiektów inwentarzowych przy zastosowaniu techniki komputerowej.

Umorzenie środków trwałych

Konto Umorzenie środków trwałych służy do ewidencji umorzeń stanowiących korektę wartości początkowej środków trwałych na skutek ich zużycia.

Bieżące umorzenie środków trwałych księgowane jest po stronie MA konta Umorzenie środków trwałych w korespondencji ze stroną WN konta zespołu „4” Amortyzacja.

Dla budynków i budowli bieżące umorzenie księguje się w korespondencji ze stroną WN konta kapitały własne.

Umorzenie oblicza się od tej samej daty i przez ten sam okres jak amortyzację. Dla ustalenia wartości amortyzacji w poszczególnych okresach mają zastosowanie tabele amortyzacyjne.

Dla umorzenia środków trwałych stosuje się takie same konta analityczne, jak dla konta Środki trwałe.

Środki trwałe użytkowane na podstawie umowy leasingu

Konto Środki trwałe służy do ewidencji wartości środków trwałych użytkowanych na podstawie umów leasingu operacyjnego (uznawanych z punktu widzenia ustawy o rachunkowości za leasing finansowy) oraz leasingu finansowego. Podstawą do ujęcia w księgach jest zawarta umowa o odpłatne korzystanie ze środka trwałego.

Umorzenie środków trwałych użytkowanych na podstawie umowy leasingu

Konto Umorzenie środków trwałych służy do ewidencji umorzeń stanowiących korektę wartości początkowej środków trwałych użytkowanych na podstawie leasingu na skutek ich zużycia.

Umorzenie oblicza się od tej samej daty i przez ten sam okres jak amortyzację. Dla ustalenia wartości amortyzacji w poszczególnych okresach mają zastosowanie tabele amortyzacyjne. Stawki amortyzacyjne dla środków trwałych użytkowanych na podstawie umowy leasingu operacyjnego traktowanych przez ustawę o rachunkowości jako leasing finansowy ustala się, uwzględniając okres trwania umowy, dla umów leasingu finansowego stawki amortyzacyjne ustalane są w wysokości uwzględniającej okres ekonomicznej użyteczności.

Wartości niematerialne i prawne

Definicje

Za wartości niematerialne i prawne uznaje się nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- know-how.

W przypadku wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, wartości niematerialne i prawne zalicza się do aktywów trwałych jednej ze stron umowy, zgodnie z warunkami określonymi w art. 3 ust. 4 ustawy o rachunkowości. Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych.

Koszty zakończonych prac rozwojowych prowadzonych przez jednostkę na własne potrzeby zalicza się do wartości niematerialnych i prawnych wówczas gdy:

- 1) produkt lub technologia wytwarzania są ściśle ustalone, a dotyczące ich koszty prac rozwojowych wiarygodnie określone,

- 2) techniczna przydatność produktu lub technologii została stwierdzona i odpowiednio udokumentowana i na tej podstawie jednostka podjęła decyzję o wytwarzaniu tych produktów lub stosowaniu technologii,
- 3) koszty prac rozwojowych zostaną pokryte, według przewidywań, przychodami ze sprzedaży tych produktów lub zastosowania technologii.

Okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych ustala się indywidualnie dla każdego projektu nie dłużej niż przez okres 5 lat.

Wartość firmy stanowi różnicę między ceną nabycia określonej jednostki lub zorganizowanej jej części a niższą od niej wartością godziwą przejętych aktywów netto.

Dokumentami ewidencjonującymi stan i ruch wartości niematerialnych i prawnych są:

- dowody OT - przyjęcie wartości niematerialnych i prawnych,
- dowody LT - likwidacja wartości niematerialnych i prawnych.

Wycena

A. **W ciągu roku obrotowego** WNiP wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Dodatkowo cenę nabycia oraz koszt wytworzenia zwiększają koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych na zakup wartości niematerialnych i prawnych, do czasu ich oddania do użytkowania, takie jak:

- prowizje od kredytów i pożyczek,
- odsetki od kredytów i pożyczek,
- różnice kursowe od pożyczek i kredytów zarówno dodatnie, jak i ujemne.

W przypadku nabycia nieodpłatnego - np. w wyniku darowizny - wycena w ciągu roku obrotowego następuje według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego środka trwałego.

Z uwagi na fakt, że w zakresie wartości niematerialnych i prawnych nie występują pojęcia ulepszenia, każde rozszerzenie wartości niematerialnych i prawnych, jeśli nie ma związku z uzupełnieniem lub korektą, traktowane jest jako osobny tytuł.

B. **Na dzień bilansowy** WNiP wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia uwzględniając odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych dokonuje się drogą systematycznego, planowanego rozłożenia ich wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Okres amortyzacji podlega okresowej weryfikacji. Z przeprowadzonej weryfikacji sporządza się protokół, który zatwierdza kierownik jednostki. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym wartość niematerialna i prawna została wprowadzona do ewidencji.

Stawki, okres i metody amortyzacji ustala się na dzień przyjęcia wartości niematerialnej i prawnej do ewidencji.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się:

- w równych ratach co miesiąc,

Dla wartości niematerialnych i prawnych o wartości początkowej niższej niż 10.000,- PLN stosuje się odpis amortyzacyjny w wysokości 100% od następnego miesiąca od wprowadzenia wartości niematerialnej i prawnej do ewidencji.

Dla grup wartości niematerialnych i prawnych zbliżonych rodzajem i przeznaczeniem, takich jak:

- licencje programów komputerowych np. oprogramowanie operacyjne, antywirusowe umarzanych w 100 %,

ustala się odpisy amortyzacyjne w sposób uproszczony, dokonując odpisów zbiorczych.

Ustalona metoda amortyzacji pozostaje niezmienna przez cały okres użytkowania wartości niematerialnej i prawnej.

Dla wartości niematerialnych i prawnych mają zastosowanie metody takie same, jak dla środków trwałych.

Odpis z tytułu trwałej utraty wartości

Przyczyną trwałej utraty wartości dla wartości niematerialnych i prawnych może być:

- zmiana technologii,
- przeznaczenie do likwidacji,
- wycofanie z użytkowania.

W takim przypadku dokonuje się odpisu aktualizującego. O jego wysokości decyduje kierownik jednostki. W sytuacji gdy ustanie przyczyna, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, dokonuje się przywrócenia wartości pierwotnej wartości niematerialnej i prawnej. Odpisów aktualizujących dokonuje się w korespondencji z kontem pozostałych kosztów operacyjnych.

W sytuacji, gdy ustanie przyczyna, dla której dokonano odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, dokonuje się przywrócenia wartości pierwotnej wartości niematerialnej i prawnej w korespondencji z kontem pozostałych przychodów operacyjnych.

Do konta Odpisy aktualizujące wartości niematerialne i prawne stosuje się zasady ewidencji i podziału analitycznego, jak do konta Wartości niematerialne i prawne.

Zasady tworzenia kont analitycznych

Do konta **Wartości niematerialne i prawne** konta analityczne tworzy się w odniesieniu do grup poszczególnych praw i tytułów, wyróżniając co najmniej:

- 1 - inne prawa majątkowe,
- 2 - wartość firmy,
- 3 - koszty prac rozwojowych,
- 4 - oprogramowanie komputerowe,
- 5 - licencje.

Księgi pomocnicze dla wartości niematerialnych i prawnych prowadzi się w formie tabel amortyzacyjnych oraz obiektów inwentarzowych.

Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych

Na koncie Umorzenie wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się odpisów umorzeniowych w korespondencji z kontem Koszty rodzajowe. Analityka tworzona jest w sposób podobny, jak do konta Wartości niematerialne i prawne.

Inwestycje długoterminowe

Definicje

Inwestycje długoterminowe to takie aktywa trwałe, których okres dysponowania jest dłuższy niż 12 miesięcy. Należą do nich aktywa posiadane przez jednostkę w celu osiągnięcia z nich korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu wartości tych aktywów. Przyrost wartości aktywów może być w formie odsetek, dywidendy lub innych pożytków w tym również z transakcji handlowej. Zaliczamy do nich w szczególności aktywa finansowe (udziały i akcje, inwestycje w dłużne papiery wartościowe, jednostki uczestnictwa itp.) oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę, lecz są posiadane przez nią w celu osiągnięcia korzyści.

Wycena

- A. Nabyte lub powstałe w ciągu roku obrotowego udziały w innych jednostkach, inne inwestycje długoterminowe, w tym wartości niematerialne i prawne, wycenia się według ceny nabycia albo według ceny zakupu, jeżeli koszty przeprowadzenia transakcji są nieistotne; pożyczki wycenia się według wartości nominalnej; inwestycje długoterminowe w walutach obcych wycenia się po kursie średnim NBP na dzień powstania.
- B. Na dzień bilansowy inwestycje długoterminowe w postaci udziałów w innych jednostkach oraz inne inwestycje długoterminowe (np. nieruchomości) wycenia się:
 - 1) według ceny nabycia uwzględniając odpisy z tytułu trwałej utraty wartości,
 - 2) według wartości godziwej,
 - 3) skorygowanej ceny nabycia, jeżeli dla danego składnika został określony termin wymagalności,

Wartość w cenie nabycia może być przeszacowana do wartości w cenie rynkowej. Różnica z przeszacowania inwestycji długoterminowych, z wyjątkiem inwestycji w nieruchomości, powodująca wzrost ich wartości, powoduje wzrost kapitału z aktualizacji wyceny. Obniżenie wartości inwestycji uprzednio przeszacowanej do wysokości kwoty, o którą podwyższono kapitał z aktualizacji wyceny, zmniejsza ten kapitał. Różnice z przeszacowania inwestycji długoterminowych w nieruchomości odnoszone są w koszty finansowe.

Wartość aktywów finansowych w walutach obcych (z wyjątkiem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) na dzień bilansowy wycenia się po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez NBP.

Odpisy aktualizujące wartość inwestycji długoterminowych

Konto Odpis aktualizujący wartość inwestycji długoterminowych używane jest do zmian wartości inwestycji długoterminowych spowodowanych trwałą utratą wartości, przywróceniem utraconej wartości, przeszacowaniem do poziomu cen rynkowych lub skorygowanej ceny nabycia.

Przy przekwalifikowaniu inwestycji długoterminowych w krótkoterminowe nierozliczoną na dzień przekwalifikowania nadwyżkę z tytułu przeszacowania inwestycji długoterminowej odnosi się do kosztów lub przychodów finansowych.

Środki trwałe w budowie

Do ewidencji wszelkich kosztów związanych z tworzeniem, budową, rozbudową aktywów trwałych, bez względu na rodzaj i źródła finansowania, służy konto Środki trwałe w budowie.

Do wydatków związanych z ewidencją środków trwałych w budowie zalicza się koszty:

- nabycia gruntów i innych składników majątku trwałego oraz koszty ich budowy i montażu,
- opłat z tytułu użytkowania gruntów i terenów w okresie budowy środków trwałych oraz z tytułu uzyskanych lokalizacji pod budowę,
- odszkodowań za dostarczenie obiektów zastępczych i przesiedlenie osób z terenów zajętych na potrzeby budowy środków trwałych,
- założenia stref ochronnych,
- założenia zieleni,
- napraw i remontów wykonanych przed przekazaniem środka trwałego do użytkowania,
- dokumentacji projektowej,
- badań geologicznych, geofizycznych oraz pomiarów geodezyjnych,
- przygotowania terenu pod budowę, w tym również koszty likwidacji pomniejszone o koszty z likwidacji budynków i budowli zlikwidowanych w związku z wykonywaniem nowych inwestycji,
- robót niezbędnych do realizacji własnych nakładów wykonywanych w środkach trwałych należących do innych osób prawnych lub fizycznych,
- nadzoru autorskiego, inwestorskiego i generalnego wykonawcy,
- prób montażowych, jeżeli należność za te czynności nie jest uwzględniona w cenie robót,
- ubezpieczeń majątkowych budowanych środków trwałych,
- odsetek, prowizji i różnic kursowych od kredytów i pożyczek za okres realizacji środków trwałych w budowie,
- inne, bezpośrednio związane ze środkami trwałymi w budowie.

Do konta Środków trwałych w budowie prowadzi się konta analityczne według zadań inwestycyjnych, wyróżniając w ramach każdego z nich obiekty (nakłady):

- 1) zwiększające wartość środków trwałych,
- 2) zwiększające wartość środków obrotowych (wyroby gotowe, towary, materiały w przypadku pozostałości po budowie),
- 3) zwiększające wartości niematerialnych i prawnych,
- 4) stanowiące środki trwałe przekazywane nieodpłatnie,
- 5) stanowiące środki trwałe przekazywane odpłatnie,
- 6) zwiększające wartość rzeczowych aktywów trwałych,
- 7) zwiększające wartość obcych środków trwałych (ulepszenia w obcych środkach).

Wycena

- A. **W ciągu roku obrotowego** środki trwałe w budowie wyceniane są według rzeczywiście poniesionych nakładów, uwzględniając koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania oraz ewentualne różnice kursowe.
- B. **Na dzień bilansowy** środki trwałe w budowie wyceniane są według rzeczywiście poniesionych nakładów, uwzględniając koszt obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu ich sfinansowania oraz ewentualne różnice kursowe **pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.**

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości

Odpisów aktualizujących wartość dokonuje się w przypadku podjęcia decyzji o częściowym lub całkowitym zaniechaniu ponoszenia nakładów na ich realizację. Głównym powodem do dokonania odpisów jest prawdopodobieństwo, iż budowany składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości korzyści.

W wyniku **ustania przyczyny** powodującej utratę wartości środka trwałego w budowie koryguje się wcześniej dokonany odpis.